

Právo sociálního zabezpečení

Pojistné na SZ

Důchodové spoření

Doplňkové penzijní spoření

Pojistné na sociální zabezpečení

- Pojistné na SZ obsahuje (dále jen „pojistné“)
 - Pojistné na nemocenské pojištění
 - Pojistné na důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Upraveno zák. č. 589/1992 Sb.
- Pojistné je příjmem státního rozpočtu
 - Pojistné na DP je vedeno na samostatném účtu státního rozpočtu

Poplatníci a plátcí pojistného

- Poplatník – subjekt, který je povinen snášet náklady na pojistné ze svých příjmů (zdrojů)
 - Zaměstnavatel
 - Zaměstnanec
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - Zahraniční zaměstnanec
- Plátce – subjekt, který je povinen administrativně zajišťovat placení pojistného
 - Zaměstnavatel
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - Zahraniční zaměstnanec

Poplatníci pojistného

- Zaměstnavatel platí pojistné za své zaměstnance na
 - Nemocenské pojištění
 - Důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Zaměstnanec
 - Platí pojistné na důchodové pojištění
- Osoba samostatně výdělečně činná platí
 - Pojistné na důchodové pojištění
 - Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
 - Pojistné na NP, pokud je dobrovolně účastná NP
- Osoba dobrovolně účastná DP platí pouze
 - Pojistné na důchodové pojištění
- Zahraniční zaměstnanec platí pouze
 - Pojistné na NP, pokud je dobrovolně účasten NP

Pojistné

- Platí se procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného z rozhodného období
- Rozhodné období
 - Obecně kalendářní měsíc
 - U OSVČ kalendářní rok, za který se pojistné platí

Pojistné - pokračování

- Vyměřovací základ
 - Zaměstnanec – úhrn příjmů, které podléhají dani z příjmů a nejsou osvobozeny, zúčtovaných zaměstnavatelem v rozhodném období
 - Zaměstnavatel – úhrn vyměřovacích základů jeho zaměstnanců
 - OSVČ – částka, kterou si sama určí, ne však méně než 50 % daňového základu
 - Minimální vyměřovací základ
 - Vyměřovací základ pro pojistné na NP – určuje sama, nejméně však dvojnásobek částky rozhodné pro účast zaměstnanců na NP (nyní 2x 2.500,-)
 - Osoba dobrovolně účastná na DP – určuje sama, nejméně však ¼ průměrné mzdy v příslušném kalendářním roce
 - Zahraniční zaměstnanec – určuje sám, nejméně však ¼ průměrné mzdy nebo dvojnásobek rozhodné částky pro účast zaměstnanců na NP (2x 2.500,-)
- Průměrná mzda - §23 odst. 4
- Maximální vyměřovací základ – částka rovnající se 48 násobku průměrné mzdy

Sazba pojistného

- Sazba pojistného
 - Zaměstnavatel 25 % vyměřovacího základu, z toho
 - 2,3 % na nemocenské pojištění
 - 21,5 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - Nebo 26 % - je malým zaměstnavatelem (počet zaměstnanců je nižší než 26) a tuto sazbu si určí, z toho
 - 3,3 % na nemocenské pojištění
 - 21,5 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - Zaměstnanec
 - 6,5 % na důchodové pojištění nebo
 - 3,5 % na důchodové pojištění, pokud je v rozhodném období účasten důchodového spoření

Sazba pojistného - pokračování

- Sazba pojistného
 - Osoba samostatně výdělečně činná
 - 29,2 % z vyměřovacího základu, z toho
 - 28 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - 26,2 % z vyměřovacího základu, pokud je OSVČ účastna důchodového spoření, z toho
 - 25 % na důchodové pojištění
 - 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
 - 2,3 % z vyměřovacího základu na nemocenské pojištění, pokud je dobrovolně účastna

Sazba pojistného - pokračování

- Sazba pojistného
 - Osoba dobrovolně účastná na DP
 - 28 % z vyměřovacího základu nebo
 - 30 % z vyměřovacího základu, pokud je účastná důchodového spoření
 - Zahraniční zaměstnanec – 2,3 % z vyměřovacího základu

Placení pojistného

- Zaměstnavatel
 - Odvádí pojistné za své zaměstnance – vypočítává a sráží ze mzdy – zákonná srážka
 - Vypočítává a odvádí své pojistné
 - Oboje pojistné odvádí za jednotlivé kalendářní měsíce, a to od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce na účet příslušné OSSZ
- OSVČ
 - Zálohy na pojistné za kalendářní měsíce – od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce na účet příslušné OSSZ
 - Doplatek na pojistné do 8 dnů po podání přehledu o příjmech a výdajích
 - Přeplatek na pojistném
- Osoba dobrovolně účastná na DP
 - za jednotlivé kalendářní měsíce na účet příslušné OSSZ
- Zahraniční zaměstnanec
 - Za jednotlivé kalendářní měsíce na účet příslušné OSSZ

Sankce v souvislosti s placením pojistného

- Sankce
 - Penále - § 20
 - jestliže pojistné nebylo zaplaceno ve stanovené lhůtě nebo bylo zaplaceno v nižší částce
 - Výše penále je 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den prodlení
 - Platí plátce pojistného (tedy ne zaměstnanec)
 - Přirážka k pojistnému - § 21
 - Platí zaměstnavatel
 - Výrobní zařízení nevyhovuje předpisům BOZP, zdravotním nebo hygienickým předpisům nebo není provozováno předepsané zařízení na ochranu života a zdraví zaměstnanců
 - Výše až 5 % z vyměřovacího základu
 - Rozhoduje OSSZ
 - Pokuta - § 22

Doplňkové důchodové systémy v ČR

- V současné době existují 3 doplňkové systémy
 - Penzijní připojištění (nyní transformované)
 - Důchodové spoření
 - doplňkové penzijní spoření
- Charakteristika
 - všechny založeny na občanském principu (neuplatňují se profesní nebo odvětvové zaměstnanecké systémy)
 - dobrovolnost
 - přenositelnost
 - dlouhodobost
 - bezpečnost
 - finanční podpora státu
 - případná účast třetích osob

Penzijní připojištění

- Založeno na zákoně č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, naposledy novelizován zák. č. 427/2011 Sb.
- V současné době je uzavřeným systémem a neumožňuje přístup nových účastníků
- Účastníci:
 - Fyzická osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území ČR (mohla vstoupit jen před 1. 12. 2012)
 - Doplněny další možnosti po vstupu do EU – fyzická osoba starší 18 let s bydlištěm na území jiného členského státu EU, pokud byla účastna DP nebo byla poživitelem důchodu z českého DP nebo byla účastna systému VZP v ČR

Penzijní připojištění - pokračování

- Vznik na základě smlouvy s penzijním fondem (nyní penzijní společnost)
- Zánik
 - Výpovědí účastníka (kdykoliv a bez uvedení důvodu)
 - Výpovědí penzijní společnosti (velmi omezené důvody – např. neplacení příspěvku)
 - Dohodou účastníků
 - Výplatou poslední penze nebo jednorázového vyrovnání
 - Zánikem obecných podmínek stanovených pro vznik
 - Smrtí účastníka
- Příspěvky na penzijní připojištění
 - Účastník – platí měsíčně sjednané příspěvky, min. 100,- Kč
 - Státní příspěvek – odstupňován podle výše příspěvku účastníka
 - Příspěvek zaměstnavatele
 - Daňové zvýhodnění
- Plnění z penzijního připojištění
 - Penze (starobní, invalidní, výsluhová a pozůstalostní)
 - Jednorázové vyrovnání
 - odbytné

Důchodové spoření

- Jedná se o tzv. 2. pilíř
- Upraveno zák. č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření
- Charakteristika
 - Získání dalších zdrojů pro zabezpečení ve stáří
 - Oddělení fáze spořicí a fáze výplatní (realizují jiné společnosti)
 - Dobrovolnost vzniku, ale povinnost setrvání
 - Zásada zvýšené odpovědnosti účastníka (volí strategii spoření)
 - Ochrana státem – může provozovat jen penzijní společnost, která má povolení vydané ČNB
 - Oddělení majetku účastníků od majetku penzijní společnosti
- Účastník
 - fyzická osoba starší 18 let, která uzavře smlouvu nejpozději do svých 35 let
 - účast na DP
 - omezeně fyzická osoba starší 35 let, pokud uzavřela smlouvu do 30. 6. 2013 (případně do 6 měsíců od data, kdy se poprvé od 1. 1. 2013 stala poplatníkem pojistného na DP)
 - Nemůže být účastníkem osoba, které již byl přiznán starobní důchod z DP
- Penzijní společnost
 - Akciová společnost se sídlem na území ČR
 - Povolení ČNB
 - Minimální počáteční kapitál

Důchodové spoření - pokračování

- Vznik důchodového spoření
 - Smlouva mezi účastníkem a penzijní společností
 - Registrace smlouvy v Centrálním registru smluv
 - Účast na důchodovém spoření vzniká až registrací smlouvy
- Zánik důchodového spoření
 - Smrtí účastníka
 - Dnem registrace pojistné smlouvy o pojištění důchodu (výplata plnění z tohoto systému) – vazba na SD z DP
- Pojistné na důchodové spoření
 - Sazba 5 % z vyměřovacího základu, z toho
 - 3 % se převádějí z pojistného na důchodové pojištění
 - 2 % doplácí samostatně
 - Správu tohoto pojistného vykonává Finanční správa ČR
- Plnění z důchodového spoření
 - Úhrada jednorázového pojistného na pojištění důchodu (hlavní účel, převádějí se prostředky na pojišťovnu, aby se poskytovala penze)
 - Úhrada 60 % prostředků účastníka do státního rozpočtu
 - úhrada prostředků účastníka v souvislosti s převodem důchodových práv do důchodového systému EU

Doplňkové penzijní spoření

- Upraveno zák. č. 427/2011 Sb.
- Charakteristika
 - umožňuje vytvářet další prostředky pro zajištění účastníka v tíživých sociálních situacích
 - dobrovolné při vzniku i zániku
- Účastník
 - Fyzická osoba starší 18 let, pokud není účastna penzijního připojištění
- Vznik doplňkového penzijního spoření
 - Smlouva s penzijní společností
- Zánik doplňkového penzijního spoření
 - výpovědí účastníka nebo penzijní společnosti
 - dohodou
 - poskytnutím plnění
 - smrtí účastníka

Doplňkové penzijní spoření - pokračování

- Příspěvky na doplňkové penzijní spoření
 - Účastník
 - měsíční příspěvky, min. 100,- Kč
 - Maximální výše není stanovena
 - Daňové zvýhodnění
 - Stát
 - Státní příspěvek odstupňován podle výše příspěvku účastníka
 - Výše od 90,- Kč do 230,- Kč
 - Účastník musí mít trvalý pobyt na území ČR nebo bydliště na území jiného členského státu EU
 - Je účasten DP podle českých předpisů nebo je poživatelem důchodu z DP ČR nebo je účasten VZP v ČR
 - Zaměstnavatel
 - Se souhlasem účastníka může přispívat